

Nuorttanaste

»Gæca dam Ibmel labba,
gutte mailme suddo guodda!«

»Son dagai rafhe su ruosa
varai bokte.«

No. 11.

11ad jakkegærdde.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakkoda-
gast, bladde dinggujuvva juokke poasta-
rappe lutte.

15ad Juni 1909.

»Nuorttanaste« olgusboatta guovte gærde
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive
juokke manost.

Maid kristalašvuotta adda?

Jos mon galgašim cækket, maid kristalašvuotta erinoamačet adda, datošim mon vuost namatet ilo. Mailmest maidai gavdnu ollo illo. Ædnagak mailme iloin læk buttesmættomak ja skadalažak, ærak læk fast čabba ja buttasæbbo; mutto buok dak nokkek. Dat buttasæmus illo gavdnu vissasæmuset kristalaža lutte ja bista agalažat. Pietar cælkka, atte mist læ okta cækkemættom ja bassendakkujuvvum illo. Piet. 1, 8. Ja son, gutte sivdneda dam ilo, læ Jesus. Damditi cælkka kristalaš obba su vaimostes: „Buok dam maid mon diedam, im dato mon illom masset.“ —

Mon im aigo namatet famo. Mailmest gavdnujek imaštatte navcak; mutto dak cuvkkijek nuft ædnag buore ja duššek maŋašassi buok. Dat buoremus fabmo gavdnu vissasæmuset kristalaža lutte, ja dat galgga vuottet. „Mon væjam buok Kristus siste, gutte dakka mu gievrran.“ Fil. 4, 13. Moft min navcates sokka dadde darbaša gievras olbmaid ja nissonid! Bahavuoda vuoinajoavkko læ nannoset giddim mendo ollo navcatemid. Buokšlai lage vuolde radde suddo, kristalaš læ duottavuodast gievrar; dastgo Høerra læ su fabmo. Damditi matta son maidai nannet vieljaid.

Imge mon aigo namatet doaivo. Buokak ellek doaivo siste — ovtašlai doaivo. — Si, gæina læ ollo rutta, ellek dam buorre doaivo siste, atte sin rut-

tahivvodak bukta sigjidi likkolaš boatteaige. Daddeke gullap mi bæivalažat, atte okta nubbe massa su riggodagas ja boatteaigge orro sin oudast sævdnjad ja doavotaga. Bivdde dakka ječas gærgosen vadnasiguim, bivddonævvoiguim ja skippariguim fidnim varas gulid, go dak bottek gadde vuollai. Son dakka buok dam daina burin doavoin, atte fidnit buorre case. Ædnamolmai luoddo ædnamid ja gilvva su bældoides daina burin doavoin, atte bæssa gærde lagjet. Mutto igo dat časke davja fæila su guovddo? Igo sin buorre doavvo časke fæila? Juo. — Mutto nuft i mana daina kristalaža doavoin. Dat i mate goassege časket fæila. Kristalažast i læk buorre doavvo dušše dam ællemest, mutto maidai boatte ællemestge; dastgo mist læ dat agalaš ællem doavvo, hærvasvuoda doavvo — doavvo hærvasvuoda birra sidast Ibmel lutte, ja dat læ dušše kristalažast.

Dal, go mon galgašim cækket, maid kristalašvuotta erinoamačet adda, de datom mon namatet rafhe. Dat i gavdnu mailmest. Ja daddeke orro muttom nuft čajetæmen, dego gavdnuši mailmest rafhe. Mutto daddeke guovddo dam guoros ilo ja rašes famo aibaša siello rafhe maŋnai. Si æi dato dasa miettat, si boagostek ja bilkkedek, mutto i dat væket — siello læ raffetæbme ja diletæbme. Æi daide læt nuft harvak, gæk dakkek nuftgo duot olmai, gutte barasæmus stoago ja ællema vuolde fertti mannat gædge duokkai ja

šuočket ja rokkadallat Ibmeli ja de fast mannat sisa jaskodattem varas sielo čuorvvasa. Guttemuš su skipparin oini su raffhetesvuodda? Jos mi matašcæimek guovllat olbmui vaimoi sisa, jurdašam mon, mi sist, gæiguim mi gavnadep balggai alde, ječa fidnoin ja čoagalmasain, gavnašcæimek ollo raffhetes vuoina daid moitalle muođoi duokken. Ja ædnagak ferttijek, jos si læk gudnalažak, dov-dastet, atte dat duottavuodast læ duotta.

Kristalaš dietta, mi rafhe læ. Mist læ vaddesvuotta dam čilgget. Mutto — „ovta dinga mon diedam, dal æigadušam mon rafhe, ovta rafhe, mi bista gidda maŋemužži, vela dallege, go mu vaibmo galgga luoddanet.“

Gost oažoimek mi dam rafhe? Jesus lutte. Son læ min rafhe. Ef. 2, 14. Ja mi galggap damditi alelassi orrot „rafhe-goade siste.“ Es. 32, 18. I dat čuožo rafhe šloata siste. Don, gutte jurdašak duottavuoda dakkat du kristalašvuodastad, galgak muittet, atte dat læ goade vuollegašvuotta, gost kristalaš galgga orrot. Olmuš fertte sogjalattet su oaives, go son galgga sisamannat dam baskes poarta čada. Jos du halidus læ bagjelmæralaš paladsaidi, rutti, gudnai ja ječa dingaidi, de galgak vel okti jurdašet, galgakgo don valljet kristalašvuodda. Mi læp dak buok fuonemusak mailmest. Harvve aige šad-da mist jerrujuvvut min oaivvel birra.

Mutto — mi assap rafhe gođi siste. Ja mon cælkam obba mu vaimostam: Mon datom duhat

gærde ouddal assat Ibmel olmui lutte rafhe godi siste, go mailme paladsai (čabba garddemi) siste buok sin häervasvuodaidäsekuim.

Daddeke — rafhe godin læ maidai sagje alla olmuidi, daidi buok stuoramusaidi olmui gaskast. Dat i læk duotta, atte kristalašvuotta heivve dušše boares roankagam ja olgusgollam olmuidi. Bærgalak galle dam cælkka. Mutto Jesus cælkka: Bottet buokak! Di bankkoolbmak, fabrikan-tak, dalkastægjek, aššefievredæg-jek ja æra ammatolbmak. Dobbe læ sagje sigjidi rafhe godin.

Rakis lokke! Halidakgo don assat rafhe godin? Di halidepet vissa buokak. Manne dalle epet mana rafhe Hærra lusa? Suppe buok erit, mi doalla du ruoktot. Dakket dam Jesus nammi ja di galggabetet oažžot dam buok buoremusa, mi gavdnu ællemest — rafhe.

Kinesalaš kristalaš- vuotta.

Jagest 529 ouddal Kristus bajasčuožželi okta kristalašvuoda asatægje Kinast, gæn namma læi Konfutser. Son čokki ja olgusaddi buok daid boares čallagid ja divodi daid. Son čali maidai mangalagaš girjid. Mutto su girjek læk dam „vitta dilalašvuoda“ birra olmui gaskast, mutto olmu dilalašvuoda Ibmeli, dam birra i læk sust mikkege cælkket.

Muhammedisina.

Kinast læk arvo mielde 5 miljon Muhammedanalažak. Davven botte olles joavkko Araberak, gæk valdde daid davemuš „provinsaid“, Kausuh ja Shansi. Mutto si legje nokkom bierggasin. Si ožžu kæisarest lobe assat dobbe, ja daina læk surgidam dak Muhammedanalažak, gæk dal gavdnujek Kinast. Si læk kristalašvuoda bahamus vašalažak.

Buddhismen.

Dat læ Indiast erit. Buddha læi arvo mielde 600 jage o. K. Okta šiega ja buorre olmai, bargai æppeibmelvuoda vuostai, ja ain æra buore oudedet. Mutto dat læ daddeke dat bahamus æppeibmelbalvvalus. „Buok dingak

læk Ibmel ja buok læ Ibmel.“ Ragje dam alemus likkoi læ „Nirvana,“ — duššendakkujubme. Sin ibmelvuotta læ sist ja i maidai. Son læ buok baikin ja i gostge. Olmuš riegad nuft manga gærde fast ja fast bajas, gidda loppi læ — duššendakkujubme! Vuoi maggar erotus dam ja kristalašvuoda gaskast! Alme häervasvuoda ja agalaš likko! Dast læk 6 rafhegaskaoame: Addaldagak, loppadusak, gierddavašvuotta, ječasgivesedæbme, gæččalæbme ja visesvuotta. Buok læ čadnum olmu ječas raččami.

Taoismen.

Laotze, taoisma asatægje, galgga læt riegadam lakka Kweit-he Honan, 604 o. K. Lee læi su bærraš namma. Namma Laotze „(dam boarras bardne)“ galgga son læt ožžom, dannego su vuovtak legje vielggadak dego 80-jakkasaža, dallego son riegadi. Buoremusat dovdujuvvui son dam dam nama vuolde: „Dat boares filosof.“

Go son bajasšaddai ja bođi dov-dosen su visesvuodas diti, oažoi son saje hoffast nuftgo sekretæra ja historiačalle.

Dilalašvuodak hoffast legje fuonek. Son goččali »reformeret« sin, mutto i dat væketam. Morrašest ja lossis doaivoim vulgi son jottet væstas guvllai. Go son læi ollim ædnam rajje duokkai, de muittaluvvu, atte okta usteb sust avčoi, atte son galgai girje sisa bigjat su visesvuodas, nuft atte dat i duššam. Dasa mieldei son, ja nuft čali son dam bæggalmas girje **Tao-the-kin.**

Girje læ jukkujuvvum 81 kapitali, mast vuoddo mærradusak sikke lundolaš, kristalaš ja politikalaš asi dafhost læk čallum.

Dam girjest cælkka son:

Ouddal alme ja ædnam gavdnuim okta, gutte læi olles, arvvedmættom . . . Mon im dovda dam nama, mutto jos mon galgam dam namatet, de goččom mon su Tao. Daina moadde-lagaš namain, maid son adda Taoi, viggata son su navddet dam hebrelaš nama mielde: Jehova.

Dak golbma stuoramus oase læk sust: Vaibmolašesvuotta, simpales ællemvuokke ja atte i goassege occat doaimatægje ammata. Dam 8ad ka-

pitalest, mast son sardno vuollegašvuoda birra, i oro gavdnamen sani dam maidnomin. Dam 36ad kapitalest čuogja: Oapa sistdoallo læ dat:

I dakkat maidege ječas avkalašvuoda dafhost.

Atte dakkat su bargos alma vaive dovdačætta.

Atte muosatet alma maistem mærkæškætta.

Atte adnet smavvaid stuoresen ja stuorraid smavesen.

Atte makset baha burin. Dat læge härvvarasse sin oapost.

Oappo bassendakkujume birra jukkujuvvu 9 cækkai, mak læk aibas min oapo vuostai.

Mutto Kina erinoamaš religiona læ vanhemidi-rokkadallam. Dat læ vaddes dam luoittet. I mikkege tempelid ige pappaa. Juokke sida læ tempel ja juokke viesoaččee pappaa. Guovte gærde manost fertte rokkadalluvvut vanhemid tavali. Dalle njuvvuvvu ouddamærka diti okta ucca spinaš, mi bigju vanhemi tavvala ouddi oanekas boddoi. Oažžom varas daidi jabmam vanhemidi balvvaleggjid, ruđaid, borramušaid, jukkamušaid j. n. v., bolddujuvvujek muorragovak, baparruđak j. n. v., mak galggek jorrat buorren daidi jabmidi. Damditi læ dat sigjidi nuft darbašlaš, atte suittet barnid, dastgo nieidak æi sate oaffaruššat daid. Gæst bardne i læk, sust i læk mikkege bæstid. Damditi læ dat nuft vaddes dasa, gutte datto šad-dat kristalažžan, atte duostat diktet orrot sin jabmam vanhemid alma væketaga agalašvuodast. Sin garrodus satta dalle čađa agalašvuodaid boattet sin ala.

Nuft muittaluvvu Kinesalažaid kristalašvuoda birra.

Erkebisma Parisast

læ albmoset buristsivdnedam ovta aibmoskipa čuovvovaš saniguim:

»Jorralæme bokte massi olmuš su härrasvuodas aimo bagjel, mutto dat fuobmašebine adda migjidi dam doavo, atte mi Ibmel armo bokte fast vuoittep ovta oase dast. Girikko buristsivdned damditi iloin dam mašina, mi læ mærreduvvum saddatallat aimost ja valddet rikaid, mak ouddal læk læmaš olgobælde olmuidd radđimsajid.«

Dam rokkusest, maid son doalai sčemmastgo son riškoti mašina čacin,

celki son: Vare mige, nuftgo aibmoskipa, bagjanifimek ædnam bagjel, ja bajedet min vuoiḡamek gitemin sudnji, buok fuobmašemid ibmelvuoda agjagi.«

Dasa mærkaša okta blaðde, man namma læ »Chr. Adw.« Dast lakkan gaddosko døvvaset.

Hammerfesta

vuollasamlaga læ 1908 tinim kr. 7161, 01 ja buolle vinesamlaga fast kr. 19126 08.

Betolašvuodak Ruošaædnamest.

Dal læ Ruošaædnamest čuožaldattum ašše 140 vuostai, gudek læmaš mielde betolašvuodain. Sin særvest læ maidai ammatolbmak, mak dieđostge šaddek eritbigjujuvvut.

I vel oro buristsivdnadus čuovvomen Ruošaædnama.

General Stössel æmed

galgga læt vuollasis coggamlan ænaš oase daina ruđain, mak læk sudnji addujuvvum hædalažaid vækčetet Port Arthurest Japan ja Ruoša soade aige. Oktibuok galggek læk 30,000 kruvna, maid oudast son i læk rekeg dakkam, ja dal læ son dam ruošalaš vuoiḡadvuoda oudast.

Dam namatuvvum soade vuolde rameduvvui Stössel æmed saggarak dam stuora oudastmorraš ja väke diti, maid son makka galgga læt čajetam dai sarjadam ja buocce soaldati vuostai.

Gal dat læ imaš.

Gæk læk dak, gæk njammek jukki raddid gidda adđamid ja davtid ragjai?

»Morgenposten« muittala, atte dai særvest, gæk ožžuk samlaga ruđain læk 12 gieldda Kristianiast. kr. 10150. Frelsesarmeen ožžo 3000, Vaterlandgirkko 2500, Indremiššona Kristianiast 8500, Jugutesvuodasærve »Blaabaand« 500, nubbe æra jugutesvuodasærve »Hvitebaand« 500, Theater (havskotallamsærve) 8000, Diakonsida 5000, Buoccedikšoisida 1500 kruvna.

Okta imašlaš joavkko samlaga ruđaid occin. Dast oidnujuvvu ovta-ruđalašvuotta su dievas mærestes Papak, frelseskaptainak, diakonissek, koanstaolbmak, jugutesolbmak, studentak ja j. n. d. birastattemin čuožuk ožžom varas samlaga ruđaid,

mak čirrujuvvujek nælgge manain ja ruoidna, buocce jukkesolbma akain, gæk læk hægasek massemen æppadusa gæčeld.

Duottavuodast faste ja hæppad gullat! Bæste min bahast erit!

Pappa Liljedahl

vuolggam. Papaammata læ son ožžom Sætersdali bajabæld Kristiansanda gavpuga. Mi savvap Hærrast buristsivdnadusa ja likko pappa Liljedahli su odđa barggobaikest.

Pappahætte Nordlandast.

Bisina Bøckman čalla, atte dat orru nuft čajetæme, atte æi ožžujuvvu papak Tromsa stifti. Dam guovte pappammata, mak læk luvvos, æi læk vela occam oktage, nuft æi Unjarga papaammataige. Bisina oaivelda, atte i dat mana buorebut, go dak guokte smava gieldda Sameædnamest, Dædno ja Guovddagæidno ja okta vela Helgelandast, Hatfjeldalen, dal farga dieđetuvvujekge. Trøndenæsa vækketampapaammata i oca oktage, ja Hæssel papagieldda læ farga 2 jage juo čuožom nuft, atte i oktage personalkapellan læk dam ožžom. Berg papagilddi bođi vimag gukkis aige gæčest goččum mielde okta occe, ja Tranø vækkepapaammata maidai dušše okta. Daina lagin hæreda stuora pappahætte Tromsa stiftast.

Dast oidnujuvvu, atte uecan gavdnujek si, gudek »ruosa« halidek guoddet.

120,000 sorbmijuvvum.

Dat engelas konsul tuiska Sydvestafrikast ouddandoalla su »jakkečallagistes«, atte dam mañemuš soadest Tuiskalažaid ja Herero-negerid gaskast šadde sorbmijuvvut 120,000 sistriegadam olbmui, mai særvest ollo manak ja nissonak.

Maid dat datto čelkket,

atte i ibmerdet amas giela.

Amerikanalaš blaðek muittalek oyta imašlaš historia Newyorkast. Ovta alla olbma oudast čuožoi okta nuorra nieidda ja gandda. Dat nuorra nisson galgai ožžot »passa.« Go

soai guktog halaiga læjot engelas giela, de i ibmerdam dat alla olmai sodno riehta, manditi son doaimati naitusdile nuft, atte son naiti sodno laga mielde, ja addi sodnoidi duodas-tus-baparid dam ala, atte son læi naittam sodno. Æska dal fuobmašæiga dak guokta nuora, mi læi dapativvam. Moarsse biettali nannoset, mutto dat alla olmai vastedi mašolažat: »Dat i väket maidege. Doai læppe dal lagažat naittalam.« Dat nuorra parra læ dal appelerim dam aše alebuidi bæssam diti ærranet.

Kolera.

Petersburgast muittaluvvu, atte dobbe dam 4. ja 5. juni læk dæivatallam 12 ođđasist koleradavdast, gœina golmas læk jabmam.

Mañel læ fast 9 doppitallam koleradavdast. Guokta kolerabuocce læk jabmam. Oktibuok læk 19 persovna doppitallam kolerast.

Stuora buollem Jyllandast.

Gieskad læ dolla luovos bæssam Jyllandast jægælædnami, gost læi maidai lavdnjejægge 10,000 farpal ædnam. Dat buollem læ dat stuorainus, mi læ dobbe læmaš daina guovloin dam mañemuš 50 jage sisa. Ašše dam hirbmos buolleui galgga læt dat, 2 jægelbargge aigoiga gæčælet boaldet erit dam bajeldas dagņas bæssam diti gæppadæbbot bodnai lavnji ragjai. Dolla valdi daggar famo, atte soai æva sattam ærago gæčæt dušše dam hirbmos buollema, go dat vidani, maid garrabiegga doalvoi balsast balssi. Dolla oli 12 dimo sisa 2 mila gukkodakki, ja ain læ jođost. Nubbe bæive læi juo dat ollim spritafabrika ragjai.

Manga sajest læk olbmuk ferttim goccet ijaid daina baloin, atte bullek. Stuora bargo čaða læ likkostuvvam olbmuidi caggat erit dola daina guovloin, mak cenemus varalaža læk.

Dolla læ imaš oaidnet. Dat njiddo bagjel allan bajas, mi ain bagjana dađestaga go dæivva odđa dagņasid.

Buok dam mæce spirek — erinoamačet riebanak ja njoammelak, maina dam mañemuš aige læk čivgak, ferttijek bataret dola oudast. Stuora roaiston læk dak spirek daina mañemuš beivin vagjolam mædda ædnamgavpugid, gost assek læk gajodam daid hæjomusaid. Dai særvest læk muttom riebanak læmaš, mak legje bivastuvvam.

Dast læ saddam stuora tapa, maid dat buollem læ dakkam. 200,000 lavdjnegappalaga juo læk buollam. Ja ballamest læ, atte skadða ain sadda stuorab, dastgo jægelædnam buolla manga sajest.

Diedetus.

Guovddagæino albmugskuvlla algga nuftgo davalazat

1. daidi sidastasse manaidi dam 14ad september
2. bagjesamid (jottesamid) manaidi vuostas arggabæive mannel oddajage [1910] vuostarga dam 3ad januar. Dak bagjesamek, gæi manak manemus dalve botte nuft manped skuvlai, muitutuvvujek ainas buktet sin manaidæsek rittes aige skuvlai. Jos æi, de saddek si skuvllastivrra mærradusa mielde 23ad januaresset dam jage bigjujuvvut sakkoi. — Dat sæmma mærradus læ diedostge sida-assidi.

Skuvllastivra formanne.

Oappogandda occujuvvu!

Okta æska komfirmerijuvvum Samegandda, gæst buore oappamnavcak læk, matta bæssat prenttimoppi »Nuorttanaste« prenttimrakkanusast. Occamgirje (ællujuvvum occest aldest) skuvllakaraktæraiguim oažžo saddijuvvut daggar adressain:

G. F. Lund, Sigerfjord.

Javkai 3760 kruvnain.

Okta gočostakgandda Birgenest saddijuvvui su isedistes bankoi, daina bagjelist namatuvvum ruttasummain. Go gandda i boattam ruoktot dam davalas aiggai, diedetuvvui politiai, ja farga bođi fuobmasæbmai, atte dat ucca skælmas læi særvvam gavpugest guvvin ječa gandain ja guođdam gavpuga. Dat likkostuvai politiai gidda-oažžot dam golbmasa dam maneb bæive; sist legje dalle vela 3542 kr. ruđak. Arvo mielde 100 kruvna oudast legje si gavpašam daihe adnam dam bataræme vuolde, ja 50 kruvnain legje si riggodam sin vanhemidesek oudalago vulgge. Buok golmas čok-

kajek dal giddagasast, muittala »Morgenbladet.«

Moft olmuš galgga oadde?

Olmuš oadde arvo mielde ovta goalmad oase su ællemageses, nuft atte ašse læ oudanbigjat dam gačaldaga, moft olmuš galgga vasetet dam oase ællemest. Okta olmuš, gutte dævdda 60 jage ja læ oaddeam dabalažat 7 dimo jandurest, læ daina lagin vasetam 153,000 dimo daihe 17 jage ja 182 bæive nakkara siste.

Olbmuk æi læk ovtaradalažak dam alde, moft olmuš galgga oadde sin sængastes, ja gost sin sængga galgga čuožžot. Okta trænka bladde læ jærram moaddelagaš medicinalaš diettoolmain dam birra; mutto dam dafhost, nuftgo manga æra ašid, æi læk si ovta oaivvelest.

Dat frænka soattejoavko generaldoavter vastedi mojin: »Dat læ aido sæmma moft olmuš oadde, oaivveasse læ, atte olmuš oadde. Dærvas olmuš galgga oadde gurotbæle alde. Dat læ dat dabas. Glassa galle galgasi læt ravas dam lanjast, gost olmuš oadde, ja dabalažat oadde 7 dimo.«

Nubbe fast Parisast vasteda: »Dat læ aido sæmma dast, man bæle alde olmuš oadde, olgiš daihe gurot. Juokkehaš oadde nuftgo harjana. Go olmuš datto oadde burist, de i galgasat nubbastuttet su harjanemides. Persovnalazat jakam mon, atte buoremus læ oadde olgišbæle alde.«

»Mannelgo olmuš læ borram, i læk dalle buorre nokkat dallanaga,« čilggi dat goalmad diettoolmai. »Go olmuš dalle oadde gurotbæle alde, de datto vuovvas, mi læ dievas bargost, deddut čovve vuostai, mi fast givveda vaimo. Dat adda muosetes nakkara ja dam nuftgočuduvvum »dæddan.« Go dat oadde fast jorgeta olgišbæle ala, de sadda fast nager lotkadæbbo. Olmuš galgga damditi harjetet manaid oadde olgišbæle alde. Dast galle læ sæmma, lægo glassa ravas oaddeylanjast, sattefal dat læ stuores.«

Æra diettoolmak čilggijegje fast, atte buoremus læ oadde čielge alde. Vela laseti dat doavter, gutte dam vastedi, atte dast galle læ dat sæmma, moft olmuš oadde, sattefal oadde bæssa. Galggago scengga læt nuortas daihe oarjas guvllui, maina muttom olbmuk didastallek, dam æi oidnu dak oappamolbmak iskadæmen.

Jage vuostas valgga.

Stuoradiggevalgga Sameadnamest læ mærræduvvum 3ad septembei, vissa jage vuostamuš valgga.

Divrrasæbbo margarin.

Margarin vuogjahaddek læk aleduvvum 5 ørain kilo ala.

Telegramak

sattek dal passešerain jottelesruvtai alde davabæld Troandena doaimatuvvut poastadoaimatusa bokte dampa alde

Bisma Bockman

læ makka iktam, atte son aiggo occat duobmogirko gieldda-ammata Stavangerest.

Oktiovtastattuvvum statak.

Emigrantai (olgušvagjolegjid) lokko 1820 rajest dakka 26 miljon. Go mæsta buok sisavagjolegjek læk vielggad, de læk stati vilggis olbmuk lassanam oambo go negerak. 1850 læi našonalobmudak 7 milliarder. 1904 107 milliarder.

Kæisara gallemen.

Petersburgast muittaluvvu, atte 18. juli gallestaddaba dat danska ja dača gonagas kæisara.

Varas salled 3 miljon kr. ouddi.

Haugesundast telegraferijuvvu: Varas salledfievredæbme læ dam jage læmas oktibuok 515,893 hl., mak garttek 3 miljon kr. ouddi. Dat fievredæbme læ stuorab go dibma. Fievredæbme læ heittuvvum dam jakkai.

Ednamdoargastus.

Madda-Frankrikast læ merkkijuvvum garra ædnamdoargastus. Gavpug olbmuk bataregje balo diti gavpugest olgus. Olbmuk læk alggam rakadet sierranas vistid olgobællai gavpuga, gost si galggek orrot. Ovta baikest gačai okta viste vuolas ja 8 olbmuk sorbmasuvvæ.

Aica ja loga dam!

Daggo bokte diedetuvvu daidi doallidi, guđek saddek oažžot blade olles jage (30. juni rajest 1908 ja 30. juni rajest 1909) mannelidi go si læk maksam, ja læk daina lagin velgolažak bladdei ovta jage oudast, atte maneb jakkebæle algost d. j. orosta bladde sigjidi.

Muite danditi makset dam ovta kr., maid don læk velgolaš, ja dinggo fast blade ođdasist ja sadde vela mavso mielde. Daga dam juo aigest, dalle i orost »Nuorttanaste« dudnji dam boatte jakkebæle algost!

»Nuorttanaste« čalle, prenttejegje ja olgusadde læ G. F. Lund Sigerfjord, Vesteraalen.